

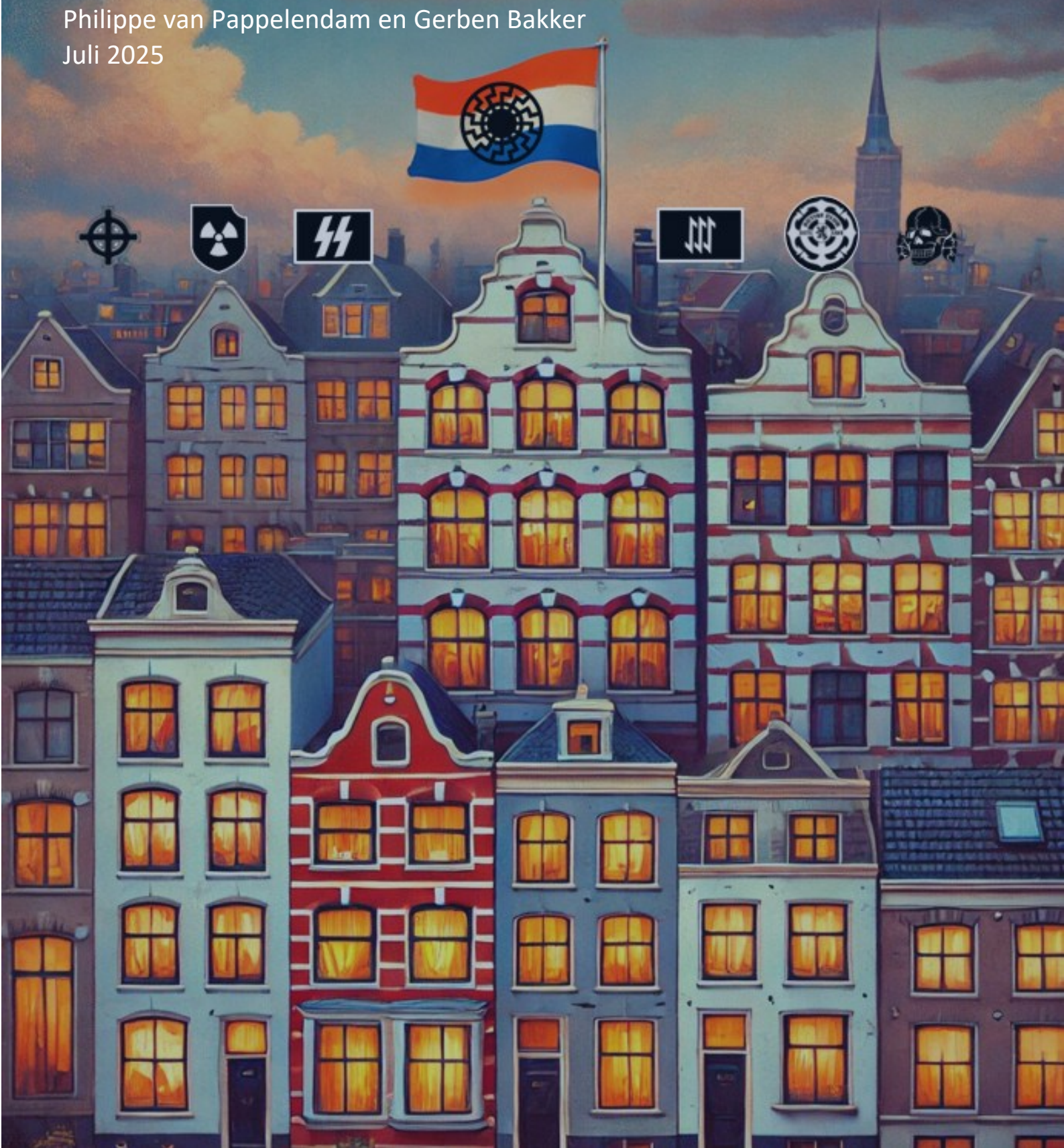

The Hague Centre
for Strategic Studies

De bloei van Siege Culture

Een casus van online extremistische dreiging

Philippe van Pappelendam en Gerben Bakker
Juli 2025

The Hague Centre
for Strategic Studies

De bloei van Siege Culture

Een casus van online extremistische dreiging

Auteurs:

Philippe van Pappelendam en Gerben Bakker

The Hague Centre for Strategic Studies

Juli 2025

Cover foto gecreëerd met Canva

© *The Hague Centre for Strategic Studies*. All rights reserved. Responsibility for the contents and for the opinions expressed, rests solely with the authors. No part of this report may be reproduced and/ or published in any form by print, photo print, microfilm or any other means without prior written permission from HCSS. All images are subject to the licenses of their respective owners.

Managementsamenvatting

Dit HCSS snapshot verkent de opkomst en maatschappelijke impact van de rechtsextremistische, geweldsverheerlijkende online subcultuur 'Siege.' Er zijn steeds meer aanwijzingen dat ook Nederlandse geradicaliseerde jongeren zich met dit gedachtegoed associëren. Oorspronkelijk gebaseerd op het gelijknamige boek van James Mason, draait Siege om nazistische en suprematistische geweldsrechtvaardigingen die in online omgevingen zijn gepopulariseerd dankzij memes en diverse digitale rechtsextremistische afsplitsingen en kanalen. De dreiging die hiervan uitgaat, is niet alleen zichtbaar in concrete geweldsincidenten wereldwijd, maar manifesteert zich ook in de sluipende normalisering van antidemocratische en haatdragende denkbeelden.

Nederland blijft niet gevrijwaard van deze ontwikkelingen: ook hier zijn online netwerken actief waarin dit type extremistisch gedachtegoed wordt verspreid, gelegitimeerd en verheerlijkt. Binnen deze digitale omgevingen ontstaat een voedingsbodem voor verdere radicalisering en potentieel geweld, vooral onder sociaal geïsoleerde jongeren. Het rapport biedt een verdiepend inzicht in deze subcultuur, haar ideologische wortels, digitale verspreidingsvormen en de maatschappelijke risico's die hiermee gepaard gaan.

Inleiding

Rechtsextremisme wereldwijd is geen randverschijnsel meer. Er is sprake van een systematisch groeiend netwerk van haat en geweld. Jaarverslagen van de AIVD en NCTV tonen een stijging in arrestaties, en het aantal jongeren dat zich aansluit bij deze netwerken neemt toe.¹ Online groeit dit fenomeen ook. Een Britse denktank stelde een groei vast van rechtsextremistische online content van 350%.² Deze ontwikkeling is onderdeel van een wereldwijde consolidatie van radicaal-rechtse bewegingen die gedijen in de eigentijdse internetcultuur. Binnen dit digitale ecosysteem is een heel netwerk aan subculturen ontstaan. Een van de meest gewelddadige hierin is 'Siege'. Ook in Nederland is Siege waarneembaar. Het doel van deze analyse is om deze ideologie en de subcultuur eromheen te verduidelijken. Inzicht in het narratief dat leidt tot geweld en radicalisering is cruciaal om het probleem bij de wortel aan te pakken en te voorkomen dat steeds jongere groepen gewelddadige ideologieën omarmen.

Rechtsextremisme: enkele feiten over de toegenomen dreiging:

- ✓ High impactgebeurtenissen over de afgelopen jaren, zoals het bloedbad aangericht door Breivik (2011), de schietpartij in München (2016), de moordpartij in Christchurch (2019), de schietpartij in Hannau (2020) en de Capitoolbestorming (2021), laten zien dat rechtsextremistische actie een structureel terugkerend verschijnsel is in Europese liberale samenlevingen.
- ✓ Volgens een schatting van het Landelijk Steunpunt Extremisme zijn er enkele honderden rechtsextremisten in Nederland, vooral jongeren tussen 14 en 18 jaar.
- ✓ Het aantal sympathisanten online is vele malen hoger maar blijft een dark number. Steeds meer onlinenetwerken faciliteren radicalisering, o.a. via memes, posts op Social Media en gamingplatforms.
- ✓ De dreiging zit niet alleen in de kwantiteit of in de terroristische dreiging, maar vooral ook in de toename van ideologische acceptatie en normalisering van anti-rechtsstatelijk gedachtegoed.

¹ AIVD, toename dreiging van online radicaliserende minderjarigen, 2025; Volkskrant, Hoe Nederlandse jongens worden verleid tot geweld in extreemrechtse appgroepen, 2025.

² Tech Against terrorism, Mapping Far-Right Terrorist Propaganda, 2024.

Waar past Siege binnen rechts?

Siege valt binnen de rechtsextremistische dimensie onder de zogenaamde accelerationistische bewegingen. Accelerationistische groepen stellen zichzelf tot doel om maatschappelijke chaos en ontwrichting te veroorzaken, omdat ze geen conventionele politieke oplossing meer zien voor verandering.³ Door ontwrichting wil men de weg bereiden voor een nieuwe etnonationalistische orde. Ook de Siege-subcultuur draait om deze gedachte. Wat Siege onderscheidt, is dat het nihilistisch geweld op een decentrale manier probeert aan te jagen.⁴ Hoewel het accelerationisme breder ook technocratische en futuristische visies omvat (een voorbeeld daarvan is de Dark Enlightenment stroming), vormt de Siege-subcultuur een uiterst gewelddadige en nihilistische uitloper waarin maatschappelijke vernietiging als voorwaarde wordt gesteld voor een 'hergeboorte'.

Hoewel deze actieve subcultuur relatief klein is in omvang, vormt ze een invloedrijke onderstroom in het rechtsextremistische landschap. Zo begon deze in de VS in de jaren 80. Inmiddels zijn Siege-groepen overgewaaid naar Europa. Deze verspreiding werd versneld via online platformen. De werkelijke omvang is moeilijk vast te stellen omdat de passieve groep van anonieme online sympathisanten moeilijk in beeld te krijgen is. Er is wel consensus dat het aantal online volgers groeit. Monitoring van rechtsextremistische chats op Telegram (in 2019–2020) laat bijvoorbeeld een explosieve groei zien, van honderden naar duizenden deelnemers binnen een jaar.⁵ Recentere cijfers uit Duitsland laten zien dat deze stijging nog steeds gaande is. Zo is het aantal rechtsextremistische misdrijven van 40.600 in 2023 naar 50.250 in 2024, waarvan 15.300 geweldsdelicten betroffen.⁶ Zoals bij vele rechtsextremistische groeperingen, lijken vooral sociaal geïsoleerde jongemannen aangetrokken door Siege. Tegen de achtergrond van sociale vervreemding, politieke frustratie en isolement biedt Siege een overzichtelijk haatnarratief.

Zoals aangegeven vormt Siege een biotoop binnen een biotoop. In onderstaande figuur is een aantal bekende rechtsextremistische groepen geïdentificeerd die kunnen worden onderverdeeld naar verschillende lagen in het ecosysteem.

³ Hardy, J., en Henschke, A. Offensive and defensive accelerationism in an online far-right community, 2024.

⁴ Nihilistische geweld: fundamentele afwijzing van alle bestaande waarden en structuren, niet gericht op een concreet politiek doel, maar vooral op vernietiging.

⁵ Hannah Gais en Megan Squire, Encrypted Messaging Platform is Changing Extremist Movements, 2021.

⁶ Bundesamt für Verfassungsschutz, Brief summary 2024 Report on the Protection of the Constitution, 2025.

Figuur 1: Enkele van de geïdentificeerde groepen, van links naar rechts, zijn:

- **Rechtsextremisme:** Proud Boys (PB), De Geuzebond, Nordic Resistance Movement (NRM), De Nationale Storm Vereniging (DNSV).
- **Marge van rechtsextremisme en Accelerationisme:** Identitair Verzet, Patriot Front.
- **Accelerationisme:** The Base, Active Club Network, National Socialist Order (NSO), Ecofascistisch symbool/Pine Tree Gang.
- **Marge van Accelerationisme en Siege:** Racial Volunteer Front, 764 (staat symbool voor een verder versplinterde netwerk van European Reich, 764, The Com, en Butchers Murder Mania Cult).
- **Siege:** Atomwaffen Division, Order of Nine Angles (O9A), Feuerkrieg Division (FKD), No Lives Matter.

Dit thematisch opgebouwde overzicht begint bij de ideologische wortels en kenmerken van de subcultuur, en behandelt vervolgens hoe deze zich vertalen in gedrag, netwerken en concrete dreiging. Elk hoofdstuk bouwt voort op het vorige: bewegende van fenomeenanalyse, naar maatschappelijke impact, om te eindigen met enkele handvatten voor aanpak en bewustwording. De analyse draagt bij aan een beter begrip van hoe deze groeperingen communiceren, zich organiseren en in sommige gevallen handelen vanuit hun overtuigingen.

Wat is de Siege-subcultuur?

Het boek *Siege* van James Mason vormt het ideologische fundament van de subcultuur. Het bestaat uit artikelen en blogposts uit 1980–1986 waarin complottheorieën, nazistische ideeën en tactieken voor een guerrillaoorlog worden besproken. Deze teksten werden in 1992 gebundeld tot een boek dat met name online populariteit verwierf na 2010. Toen werd “Read Siege” een gevleugelde uitdrukking in online rechtsextremistische omgevingen.⁷ *Siege* kent meerdere edities maar wordt sinds 2003 niet langer door Mason zelf gepubliceerd. De recentste, zesde editie werd in 2023 uitgegeven door groeperingen binnen de *Siege*-subcultuur. Deze bevat niet alleen de oorspronkelijke teksten, maar ook aanvullingen zoals posters, korte essays en strategische ontwikkelingen.⁸ Ondanks het feit dat *Siege* geen gestructureerd doctrinair overzicht biedt, fungeert het wel als een ideologisch kader. Aanhangers hoeven niet noodzakelijkerwijs elk aspect van het boek te volgen, maar beschouwen het als inspiratiebron.⁹

James Mason

Wie is James Mason, de persoon die aan de wortel staat van de eerste manuscripten? James Mason is een Amerikaanse neonazistische extremist die zich gedesillusioneerd voelde over de veranderkracht van traditionele politiek. In zijn boek verwijst hij naar inspiratiebronnen zoals George Lincoln Rockwell en Joseph Tommasi, twee prominente Amerikaanse neonazi's, en naar Charles Manson, de beruchte sekteleider eind jaren zestig. Later vermengde hij zijn opvattingen met obscuur nazistisch satanisme en occultisme. Uiteindelijk distantieerde hij zich van *Siege* (mede door zijn interesse in het christendom) wat leidde tot spanningen met zijn volgers. Met Masons terugtrekking wordt het gedachtegoed van *Siege* voortgezet door nieuwe anonieme ideologische leiders.

Geweld als kerngedachte

In de kern vormt de *Siege*-ideologie een toegankelijke, pseudo-intellectuele rechtvaardiging voor geweld. Hieronder volgen de belangrijkste kenmerken en grondslagen die dit demonstreren:

Versneld einde van de democratische maatschappij - Zowel accelerationisme als de *Siege*-ideologie streven naar het einde van de democratische rechtsstaat, maar verschillen in aanpak en intentie. Accelerationisten laten de maatschappelijke instorting gebeuren om vervolgens een nieuwe autoritaire orde te creëren. *Siege*, daarentegen, ziet het systeem als zó fundamenteel corrupt dat er proactief gewerkt moet worden om dit te versnellen. Mason beschouwt de liberale democratische rechtsstaat als een systeem in handen van een vermeende vijand. Volgens hem is het doel niet om iets nieuws op te bouwen, maar om het bestaande systeem te vernietigen.

⁷ Jordan Carroll, *The Definitive History of Neo-Nazi Edgelords*, 2024.

⁸ CREST, *Siege as a Subculture*, 2023.

⁹ Counter Extremism Project, *James Mason's Siege: Ties to Extremists*, 2022.

Rassenoorlog - Wordt gezien als een onvermijdelijke en natuurlijke gebeurtenis, vergelijkbaar met “een ijstijd of de uitbarsting van een vulkaan.”¹⁰ Mason stelt bijvoorbeeld dat deze rassenoorlog “op het punt staat te exploderen en de Vijand in bloed te verteren.”¹¹ In sociaal-darwinistische trant wordt gesuggereerd dat deze rassenoorlog uit een biologische noodzakelijkheid in gang zal worden gezet. Hoewel het proces onvermijdelijk is worden volgelingen aangemoedigd het proces te versnellen. Dit kan passief door je eigen ras heimelijk te steunen in aanloop naar de ondergang, of alvast actief mensen van een ander ras aan te vallen.

Geweld omwille van geweld - Geweld wordt niet alleen gezien als een voorwaarde voor maatschappelijke ineenstorting, maar ook als bewijs van loyaliteit. Mason benadrukt het belang van geweld en moord als het enige middel om het gewenste niveau van chaos te bereiken. Zo stelt hij: “Dood er zoveel als je kan.”¹² Geweld is immers ook de katalysator voor de rassenoorlog. Moord wordt gezien als een vorm van positief ‘krediet’ dat opgebouwd moet worden. Specifiek het geweld tegen minderheden of LHBTQ+’ers wordt extra aangemoedigd.¹³

Dehumanisering van opposenten - Mason schetst in Siege een wereldbeeld met een strikte tweedeling tussen een groep witte revolutionairen en een vijandige, corrupte groep anderen. De out-groep omvat Joden, niet-witte bevolkingsgroepen, instituties, media of ook witte mensen die zich niet actief verzetten. Vooral Joden worden gedehumaniseerd. Mason zelf omschrijft hen als parasieten die enkel kunnen bestaan binnen een decadente samenleving. Het volledig ontmenselijken van deze groepen legitimeert leden om mee te werken aan een ‘zuivering’ of herstel van een zogenaamd raciaal pure staat. Door tegenstanders als moreel inferieur en ontmenselijkt neer te zetten, wordt geweld als een morele plicht voorgesteld.

Uitingsvormen

Om geweld en democratische onttakeling te bereiken zet de Siege-subcultuur strategisch in op zichtbaarheid en verspreiding van haar boodschappen. Enerzijds beïnvloedt ze de publieke perceptie door bijvoorbeeld xenofobe standpunten salonfähig te maken. Anderzijds door het creëren van content voor interne consumptie om de groepsidentiteit te versterken. Deze content kan qua vorm wisselen van memes, shortform content (voor Tik Tok en Instagram), langere podcasts of manifesten. Alleen niet alle uitingvormen worden als gelijkwaardig beschouwd; daadwerkelijke geweldpleging leidt tot een hogere status.¹⁴

Decentrale opstelling - James Mason schetst in Siege een specifieke visie op de structuur en werkwijze van revolutionaire groepen, waarbij gedecentraliseerde, autonome cellen centraal staan. Hoewel de Siege-subcultuur geïnspireerd is door het autoritaire leiderschap van nazi-Duitsland, en de hoop een soortgelijk regime op te zetten, volgt hun organisatiestructuur een gedecentraliseerde en guerrilla-achtige vorm. Mason moedigt aanhangers aan om te opereren als “three plus one” (drie soldaten en een unit-leider) of “lone eagles” (individueel) met het doel om ongezien chaos te creëren.¹⁵ Grootschalige bijeenkomsten of optredens worden uitdrukkelijk afgeraden. Daarnaast uit Mason kritiek op “Hollywood Nazi’s” of neonazi’s die openlijk marcheren met uniformen en symbolen.¹⁶ Deze stijl van activisme zou te veel aandacht trekken van de opsporingsdiensten.

¹⁰ *Siege: The Collected Writings of James Mason*, 2023, p. 242.

¹¹ *Ibid*, p. 242.

¹² *Ibid*, p. 229.

¹³ RSIS, Bratislava Shooting: The Making of Terrorgram’s First ‘Saint’, 2022.

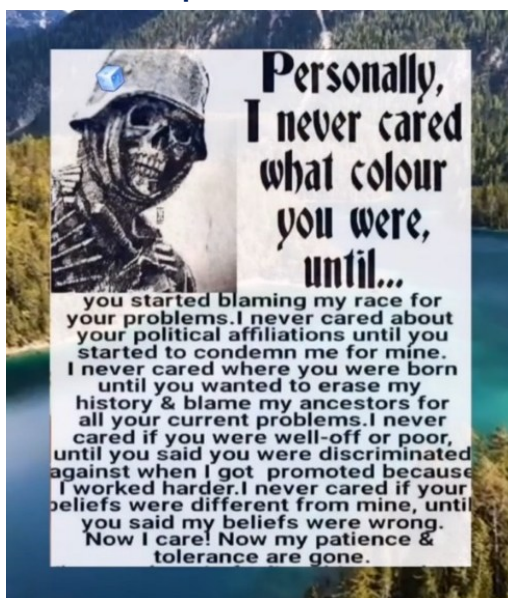
¹⁴ Cenker Korhan Demir en Ömer Çona, Taking stock of far-right terrorism through manifestos, 2024.

¹⁵ *Siege: The Collected Writings of James Mason*, 2023, p. 480.

¹⁶ *Ibid*, p. 30.

Memes - Rechtsextremistische groepen, waaronder die van de Siege-subcultuur, maken intensief gebruik van memes om hun boodschap te verspreiden.¹⁷ Memes zijn (audio-)visuele online boodschappen met meestal ironische of sarcastische ondertonen. Ze worden soms gemaakt (vaak anoniem) om een zo groot mogelijk publiek te bereiken. Daarnaast kunnen ze ook een grimmiger, meer verborgen boodschap bevatten. Denk hierbij aan geweldsverheerlijking, complottheorieën, racisme of extremistische ideeën. Deze inzet van memes als ideologisch wapen heet ook wel memetic warfare.¹⁸ Omdat memes vaak ambigu zijn van betekenis is het moeilijk om verborgen haatboodschappen te herkennen en mensen daarop vast te pinnen. Door hun quasi-ironische en lichtzinnige toon, maken memes haatdragende ideeën toegankelijker en laagdrempeliger. De memes van Siege-groepen bestaan in uiteenlopende vormen, variërend van het belachelijk maken van de samenleving tot het verspreiden van expliciete haatboodschappen.

Expliciete meme¹⁹

Ridiculiserende meme²⁰

Aanwezigheid op socials en gaming platforms - Breder dan alleen memes, en shortform content is Siege culture ook aanwezig op gaming platforms, sociale media en online fora. Aanhangers confronteren zo mensen met extremistische ideeën door bijvoorbeeld historische aanslagen en nazi-gebeurtenissen te laten naspelen.²¹ Hoewel dit ook binnen de bredere rechtsextremistische kringen gebeurt, onderscheidt Siege culture zich door de expliciete verheerlijking van lone-wolf-terroristen en geweldpleging. Daarnaast wordt er ook opgeroepen tot cultusvorming rond teksten als Siege, The Turner Diaries en O9A-literatuur. Deze onlineactiviteiten zijn niet zomaar sporadische provocerende posts, maar een bewuste poging om geweld te legitimeren.

¹⁷ NCTV, Extreemrechtse memes, 2024.

¹⁸ Tine Munk, Memetic Warfare and Civic resistance, 2025.

¹⁹ Deze meme presenteert raciale haat als een rationele reactie op vermeend onrecht, en gebruikt esthetiek uit gewelddadige subculturen. Raciale haat wordt zo gepresenteerd als zelfverdediging.

²⁰ Deze meme verwoordt expliciet de sprong naar extremisme als legitiem gevolg van maatschappelijke frustratie, waarbij geweld en lone-wolf verzet worden voorgesteld als logische en noodzakelijke uitweg.

²¹ Suraj Lakhani, CIVIPOL, Video gaming and (violent) extremism, 2021.

Mainstreaming - Hoewel Siege-ideologie zich verzet tegen strakke organisatiestructuren, liften aanhangers mee op bredere rechtsextremistische acties zoals protesten, provocaties en haatsymbolen. Zo versterken ze maatschappelijke onrust en maken ze geweldsverheerlijking salonfähig. Alt-right en neo-reactionaire influencers vertalen Siege-elementen naar pseudo-intellectuele rechtvaardigingen voor racisme en identiteitspolitiek, met termen als “collapse culture” en “white future”.²² Siege-groepen combineren geweldsideologie met lifestyle en mannelijkheid via onlinegemeenschappen als Fascist Fitness en White Boy Summer.²³ In digitale omgevingen ontstaat zo een cultuur waarin eerdere aanslagen niet alleen worden verheerlijkt, maar ook systematisch worden bestudeerd als instructiemateriaal.²⁴ Zo worden daders als Anders Breivik en Brenton Tarrant binnen Siege-kringen aangeduid als 'Saints' en hun manifesten en tactieken actief gedeeld als blauwdrukken voor nieuwe aanslagen.²⁵ Deze digitale netwerken fungeren als echokamers én kennisplatforms waar ‘best practices’ voor maximale maatschappelijke ontwrichting worden uitgewisseld.

Trainen - Een belangrijk onderdeel van de Siege-subcultuur is het organiseren van fysieke trainingen, bedoeld om aanhangers voor te bereiden op een vermeende toekomstige rassenoorlog. Deze trainingen variëren van krachttraining in sportscholen tot schietoefeningen en andere paramilitaire activiteiten die deelnemers klaarmaken voor gewelddadige confrontaties.²⁶ Dit benadrukt niet alleen de gewelddadige aard van de ideologie, maar dient ook als een vorm van groepsbinding en radicalisering. Mason zelf was hierop tegen, vooral omdat hij dacht dat men uiteindelijk toch alleen zou moeten vechten. In de praktijk blijkt dat verschillende groeperingen deze mening niet delen en wél actief trainen. Groepen zoals The Base organiseren gezamenlijke krachttraining en paramilitaire trainingskampen. Beelden van deze trainingen worden online gedeeld en bevatten gewapende individuen met logo's van hun beweging. Deze dienen meerdere doelen zoals het intimideren tegenstanders.

Knokploegen - Er zijn verschillende uitingen van geweld bekend door aan Siege-subcultuur gelieerde individuen of groepen. Soms gaat het om aanzetten tot geweld of moord op mensen van kleur. Dit was bijvoorbeeld het geval bij de arrestaties van leden van The Base in 2021, die werden opgepakt wegens het aanzetten tot geweld op minderheden.²⁷ Ook worden binnen Siege-kringen knokploegen opgericht die als doel hebben om te intimideren en het fysiek aanvallen van tegenstanders. Deze knokploegen gebruiken geweld om angst te zaaien en interne aanzien te verwerven. Volgens de NCTV is er dan ook sprake van een hoge actiebereidheid om racistisch gemotiveerd geweld te plegen binnen dit soort groepen.²⁸

²² Benjamin Teitelbaum, War for Eternity, 2020.

²³ Bellingcat, The Mainstreaming of White Supremacist Violence, 2021.

²⁴ Tim Wilson, Rightist Violence: An Historical Perspective, 2020.

²⁵ Graham Macklin, The Christchurch Attacks: Livestream Terror in the Viral Video Age, 2019.

²⁶ SPLC, The Base, 2020.

²⁷ ICCT, The Base, and the Basis for Listing Far-Right Terror Groups, 2024.

²⁸ NCTV, Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland december 2024, 2024.

Maatschappelijke Impact

Door haar expliciete verheerlijking van geweld en roep om systeemvernietiging, zetten Siegegroepen druk op de fundamenteën van de democratische rechtsorde en vormen ze reëel geweldsrisico. Wat de maatschappelijke impact van Siege bijzonder zorgwekkend maakt, is niet alleen het extremistische karakter van haar overtuigingen, maar vooral de manier waarop deze normaliseren, verspreiden en in actie worden omgezet. Van radicale memes en antisemitische retoriek tot gerichte moordplannen. In dit hoofdstuk worden twee trends geduid waarop de Siege-subcultuur in Nederland kan groeien en dus tot hogere geweldsrisico leidt.

Mainstreaming van extremistisch gedachtegoed - Een belangrijke motor achter de verspreiding van extremisme is de invloed van ideologische kopstukken die extremistische denkbeelden weten te normaliseren. Deze 'leiders' of 'ideologen' worden door de Siege-gemeenschap geïdealiseerd omdat zij met succes aandacht genereren voor antidemocratische, fascistische ideeën. Dit zijn figuren als Richard Spencer, Jason Kessler, Nick Fuentes en Tommy Robinson, die niet alleen extremistische ideologieën verspreiden, maar ook actief grote groepen volgelingen mobiliseren.²⁹ Hun retoriek, doorspekt met nationalistische omvolkingstheorieën, helpt sympathie te verwerven voor het gedachtegoed van Siege. Ook in Nederland vinden deze ideeën weerklank, gevoed door internationale netwerken en sociale media. Extremistische begrippen als 'omvolking' duiken vaker op in het politieke debat en verschuiven zo van de radicale marge richting het publieke domein. De combinatie van politieke rugdekking en de steeds sterker wortelende digitale netwerken leidt tot de huidige toename. Een voorbeeld hiervan is de opkomst van groepen als The Base, met wortels in de VS maar lokaal actief juist door deze internationale netwerken.

Geweldsrisico's vanuit Siege - De pseudo-intellectuele rechtvaardiging van geweld maakt deze subcultuur aantrekkelijk voor mensen met een obsessieve fascinatie voor geweld.³⁰ Voor sociaal geïsoleerde of gefrustreerde jongeren biedt Siege een ideologisch alibi om destructieve impulsen te vertalen naar actie, met geweld als moreel gelegitimeerde uitlaatklep. De combinatie van ideologische rechtvaardiging en sociale bevestiging maakt de subcultuur bijzonder gevaarlijk. Ze transformeert persoonlijke frustratie in collectieve haat, waarbij moord of bredere aanslagen juist worden gezien als een natuurlijk gevolg van een moreel corrupt systeem.³¹ Daarbij opereren deze jongeren vaak binnen losse, moeilijk te traceren netwerken waarin gewelddadige fascinaties niet worden gecorrigeerd, maar juist versterkt. Zo ontstaat er een bewijsdrang om elkaar te overtreffen in extremiteit, wat het risico op daadwerkelijk geweld aanzienlijk verhoogt. Een voorbeeld van die bewijsdrang in actie komt uit een Nederlandse chatgroep van "De Ware Mensen". Hier werd openlijk gesproken over moord plegen op een minderheid. De deelnemers bespraken methodes, inbraakroutes en zelfs de muziek die tijdens het misdrijf afgespeeld moest worden. De luchtige toon waarmee dit besproken werd benadrukt hoezeer geweld in deze kringen is genormaliseerd.

²⁹ CREST, The Dynamics Of Violence Escalation And Inhibition During 'Hot Periods', 2022.

³⁰ RAN, Extremism, radicalisation & mental health, 2019.

³¹ ICCT, Siege Culture After Siege: Anatomy of a Neo-Nazi Terrorist Doctrine, 2022.

Chatgroep 'De Ware Mensen (DWM)':

	We moeten hem gewoon naar buiten lokken naar een bos dat is het beste
	Jup in de bossen niemand die jou terug vindt
	dan incriminate je jezelf zo hard met die beelden veel te veel risico van gezien te worden zeker in een rijtjeshuis
	Ja als je op straat zit maar binnen niet
	Bro luister ik heb 5 jaar dienst gehad in het vreemdelingen legioen dus ik weet wel hoe ik iemand moet omleggen hoor in stilte
	En ik heb genoeg gereedschap om geluidloos in iemands huis te komen
	Gewoon via voordeur - aankloppen
	Achterdeur is kkr makkelijk om binnen te komen
	Nee met een inbreek kit
	Stel je bent met z'n vijven, aankloppen, binnenlopen 3 mensen doen hand voor z'n mond en houden hem vast, ander doet deur dicht en doet de gordijnen dicht, en de laatste doet was muziek aan.
	Zat zelf te denken aan K3 - Smurvenland
	Kort maar krachtig feest
	Die burens weten ook wat hij doet dus die gaan niet bellen
	Zullen we dit anders even in een privé groep bespreken? Dat lijkt me iets handiger
	Verwijder allemaal je berichten - serieus

De ideologie blijft niet beperkt tot online chats. Wereldwijd zijn er aanslagen gepleegd waarbij daders zich direct of indirect lieten inspireren door Siege.

Onderstaande lijst toont enkele incidenten waarbij er een expliciete link met Siege is vastgesteld:

Jaar	Land	Siege-ideologie gerelateerde geweldsacties
2018	VS	Samuel Woodward (Atomwaffen Division) vermoordde Blaze Bernstein, gemotiveerd door haat tegen Joden en homoseksuelen. Woodward was in het bezit van Siege-materiaal; zijn groep beschouwde James Mason als ideologisch leider.
2019	VK	Een 16-jarig Feuerkrieg Division (FKD) lid werd veroordeeld voor het produceren van explosieven met plannen voor een aanval op een moskee. Deze verspreidde openlijk Siege-materiaal en was toen de VK's jongste veroordeelde terrorist.
2020	DE	Nationale Socialistische Offensive (NSO) groep werd ontmanteld nadat plannen voor aanslagen op migranten en politici werden ontdekt. Leden verwezen naar James Mason en gebruikten accelerationistische retoriek uit Siege.
2021	VS	Cole James Bridges (National Guard) werd aangeklaagd voor het plannen van een aanslag op Amerikaanse troepen. Bridges deelde materiaal uit Siege-kringen en sprak over de noodzaak van geweld om de samenleving te destabiliseren.
2022	VK	Liam Innis (FKD) werd veroordeeld voor terrorisme na plannen voor een aanslag op een LGBTQ+-evenement. Innis was betrokken bij FKD en verspreidde actief Siege-materiaal in Discord-chats als inspiratie voor aanslagen.
2023	VS	Brandon Russell werd gearresteerd wegens plannen tot sabotage van energie-infrastructuur in Maryland. Het plan was gebaseerd op de standpunten van Atomwaffen Division , die zelf sterk geïnspireerd zijn door de teksten van Siege.

Kortom: De Siege-ideologie fungeert als katalysator die psychologisch kwetsbare jongeren een platform biedt om destructieve impulsen te legitimeren en online netwerken benut om geweld verder aan te wakkeren. Zelfs wanneer fysieke aanslagen uitblijven, dragen deze netwerken actief bij aan het normaliseren van geweld als aanvaardbare politieke expressie waardoor het risico op geweld verder wordt vergroot.

Hoe nu verder?

De Siege-subcultuur vormt een van de meest gewelddadige, radicale en ideologisch gesloten stromingen binnen het hedendaagse rechtsextremisme. De aantrekkingskracht ervan is niet gelegen in een coherent politiek alternatief, maar in de belofte van vernietiging. Aanhangers zoeken geen dialoog of representatie, maar het ontwrichten van de samenleving als zodanig. De combinatie van nihilistisch geweldsnarratieven, esthetisering van terreur en gedecentraliseerde online infrastructuur maakt dat deze subcultuur zich goed heeft kunnen nestelen onder jongeren.³² Een tegenaanpak vergt meer dan alleen terroristische opsporingsstrategieën. Hieronder stellen we vier andere strategieën voor die aansluiten bij de kenmerken van Siege: psychologische gevoeligheid voor geweld, digitaal opererende netwerken, radicale esthetiek, en juridische ongrijpbaarheid.

Vroeger herkennen van geweldsgeoriënteerde jongeren

De jongeren die zich aangetrokken voelen tot dit gedachtegoed zijn vaak sociaal geïsoleerd, gefrustreerd of psychologisch kwetsbaar.³³ Zij zoeken geen groep waarin zij hun mening kunnen ventileren, maar een ideologisch kader waarin hun gewelddadige impulsen worden gelegitimeerd. In dat kader zou er een specifiek risicoprofiel voor jongeren ontwikkeld kunnen worden met geweldsfascinatie, los van religieuze of etnische achtergrond. Daarmee kunnen relevante partijen zoals jeugdzorg, GGZ, wijkagenten en docenten trainen om signalen te herkennen die duiden op preklinische fascinatie voor geweld, martelaarschap, lone-wolf heldenverering of antisociale escalatiedrang.³⁴ Denk aan gedragspatronen zoals het herhaald delen van memes over aanslagplegers, obsessie met wapens, of het verheerlijken van 'self-destruction'. Mogelijk kan worden gekeken naar de rol van preventieve zorgtrajecten buiten het strafrecht om, zodat vroegtijdige signalering en begeleiding beter gewaarborgd zijn.

Ontregel netwerken

De huidige aanpak van extremisme richt zich vaak op het voeren van debat om overtuigingen af te breken. Bij groepen die grotendeels anoniem en online opereren, zoals Siege-gemeenschappen, is die benadering echter lastig toepasbaar. Als voorbeeld kan er gekeken worden naar hoe IS in de eerste helft van de 2010s veel succes hadden met het verspreiden van propaganda via anonieme accounts. Hun online aanwezigheid werd echter aanzienlijk verzwakt door gerichte disruptie campagnes.³⁵ Deze aanpak zou waardevolle lessen kunnen bieden voor het bestrijden van vergelijkbare digitale radicaliseringsnetwerken. Door de nadruk te leggen op verstoring in plaats van confrontatie, kunnen we het coördinatievermogen van deze netwerken aanzienlijk ondermijnen. Zo zou er een ook overwogen kunnen worden om een doelgerichte strategie te creëren voor platforms zoals Telegram, Discord, Reddit en kleinere fora.³⁶ Deze zou tactieken

³² Verwey Jonker instituut, Right-wing extremist radicalisation on social media platforms, 2023.

³³ Sanna Karoliina Tirkkonen en Ruth Rebecca Tietjen, Loneliness and radicalization, 2025.

³⁴ Jan-Willem van P. en André P. M. K., Psychological Features of Extreme Political Ideologies, 2019.

³⁵ Voor hoe deze disruptive campagne eruit zag zie: DOJ, Global Disruption of Three Terror Campaigns, 2020.

³⁶ Bipartisan policy center, Digital counterterrorism, 2019.

kunnen gebruiken zoals het inzetten van bots om netwerkstructuren te verstoren, en het strategisch injecteren van content die de ideologische verheerlijking ondermijnt of ridiculiseert. Voor de verdere uitwerking van een dergelijke strategie zou het betrekken van bestaande kennisinstituten kunnen bijdragen aan diepere inzichten in de dynamiek van radicalisering, met als doel deze processen effectiever te kunnen verstoren.

Slimme technologie en cultuur als tegenkracht

De verspreiding van Siege-content is voor een groot deel afhankelijk van visuele aantrekkingskracht en esthetisering van geweld. Memes, muziek, en video's spelen in op gevoelens van machteloosheid, ironie, woede en vervreemding. De boodschap wordt zelden uitgesproken, maar verpakt. Een effectieve tegenstrategie is daarom gebaat bij een tweesporenaanpak. Enerzijds is vroegtijdige detectie essentieel. Wellicht zou een publiek-private early-warningstructuur een waardevolle rol kunnen spelen bij het vroegtijdig signaleren van trends in online extremistische content. Denk daarbij aan het uitbreiden van bestaande databases, zoals de Symbolenbank van de NCTV.³⁷ Combineer deze analyses met data uit meldpunten, scholen en platformonderzoek om vroegtijdig escalatiepaden te herkennen. Het ontwikkelen van technologieën die beeldtaal, typografie en symboliek automatisch herkennen (zoals verwijzingen naar Breivik, Tarrant, of termen als “race war” en “Saints”), zou een aanvullende route kunnen zijn om deze content tijdig te detecteren.³⁸ Daaruit zouden tegen-narratieven ontwikkeld kunnen worden die dezelfde formats gebruiken zoals satirische memes, podcasts en games.

Herijk de juridische kaders

De juridische aanpak van Siege is complex. Er is zelden sprake van duidelijke aansturing, organisatie of verband. In plaats daarvan zien we anonieme oproepen tot geweld vanuit groepen die zich buiten bekende structuren bewegen.³⁹ Klassieke juridische kaders als ‘deelname aan criminele organisatie’ of ‘opruiing’ schieten hier tekort. Daarnaast zijn de huidige bevoegdheden van de politie op het gebied van digitale opsporing onduidelijk afgebakend. Deze vaagheid creëert extra complexiteit in de online monitoring en opsporing van rechtsextremistische individuen en netwerken. Hoewel de politie op grond van artikel 3 van de Politiewet belast is met de handhaving van de rechtsorde, is deze bevoegdheid in de digitale context nog onvoldoende uitontwikkeld. Hoewel er in de afgelopen jaren uitbreiding is geweest van opsporingsbevoegdheden, zoals de mogelijkheid om heimelijk systemen te hacken (art. 126nba Sv), blijft de inzet van deze middelen technisch, juridisch en praktisch uitdagend.⁴⁰ Het is daarom nuttig om te gaan kijken of de huidige juridische kaders goed aansluiten bij de digitale opsporingspraktijk.

³⁷ NCTV, Symbolenbank, 2023.

³⁸ GIFCT, Dynamic Matrix of Extremisms and Terrorism (DMET), 2021.

³⁹ NCTV, Nationale Contraterrorisme Strategie (NCTS) 2022-2026, 2022.

⁴⁰ Jan-Jaap Oerlemans en Dave van Toor, Strafrechtelijke aspecten van cybercriminaliteit, 2022.

HCSS

Lange Voorhout 1
2514 EA The Hague

Follow us on social media:
@hcssnl

The Hague Centre for Strategic Studies

Email: info@hcss.nl
Website: www.hcss.nl